

Székelly Közélet

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 120 leu.
Fél évre . . . . . 60 leu.
Negyed évre . . . . . 30 leu.

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Megjelenik szombaton reggel

Felelős szerkesztő: TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulev. Regele Ferdinand 14 szám

Telefonszám: 34.

Sorrakerült

a Népszövetség mostani ülésén a kisebbségi sors. Nemcsak sorra került, hanem az első vonalba jutott. Magyarország főkküldöttje határozott módon állította fel a követelményt: az utódállamok változtatás meg bánásmódjait a kisebbségekkel szemben. A fellépésnek érdekes hatása volt. Franciaországban veszedelmesebbnek tartják Magyarországot ezen újabb »taktikáját«, mint a revízió nyílt követelését. És a kisantant? Románia és Szerbia alaptalannak jelentették ki a panaszt, sőt arra utaltak, hogy éppen Magyarország az, amelyik rosszul bánik a kisebbségekkel. A magyar főkküldött erre bizottságok kiküldését kérte a helyszínére, az utódállamokba. A két kisantant-állam ezt hevesen ellenezte s csak a harmadik: Csehszlovákia képviselője mutatott megértőbb viselkedést, de ő is kifejezte aggodalmát afelett, hogy bizottságok kiküldése az államtekintélyt sértene.

Ezekkel a kifogásokkal az ügy még nincs elintézve. A kisebbségi kérdéssel tovább kell foglalkoznia a Népszövetségnek s nehéz lesz kitérni valamilyen érdemleges határozathozatalra elől.

Jogunk van ettől a határozattól sorsunk javulását várni.

Ipartestületi ügyek.

— Az ipartestület közleményei. —

A múlt számban jelzett román nyelvű tanfolyamra eddig mintegy 80 hallgató jelentkezett. A tanfolyam az október 4-iki vásár után megkezdődik, s valószínű, hogy két csoportra fogjuk osztani a hallgatókat, úgy, hogy a tanfolyam előadója lehetőség szerint minden órán minden hallgatóval tudjon foglalkozni. Jelentkezni a tanfolyamra még mindig lehet október 2-ikéig.

Az iparos szabadegyetemi előadásokat az ősz folyamán megint megkezdjük, hogy az iparosságot érdeklő ügyeinket felszínen tartsuk és azoknak orvoslásán dolgozzunk. Sok évtizedes tapasztalat azt igazolja, hogy minden osztály saját maga kell, hogy kivívja érdekeit, mert ha mástól várjuk a segítséget, sohasem tudunk boldogulni. Ehez az első feltétel nálunk az, hogy az iparosságnak minden egyes tagja komolyan munkába álljon. Egyes intézmények, egyesületek életében nem a számarány a fontos, hanem a tagok öntudatossága építi ki az erkölcsi nívót.

A munkakamarai választói név-

Csak
Sámson-ECETET

vásároljon.

Téli elfetésre a legmegbízhatóbb. Erős és egészséges.

Kicsinyben és nagyban árusítja:
Sámson Lajos-cég.

jegyzék összeírása alkalmával kiderült, hogy az önálló képesített iparosok száma városunk területén 342. Ez a szám magában is imponáló s ha elgondoljuk, hogy iparos intézményeink sorsát 342 öntudatos, komoly iparosnak kell intéznie, akkor a ráknehézede bajokat, veszélyeket könnyebben tudjuk elhárítani.

Az ipartestületi törvény ma 50 éves. A kor fejlődése szerint az iparosság bizonyos vonatkozásokban túlélt az 1884 évi 17. t.c. rendelkezéseit, de a gondolat és a gyakorlat nagy mértékben még az említett ipartörvény keretei között mozog. Az ősi parlamenti ülés-szak az ipartörvény 50 éves jubileumára, valószínűleg, egy új ipartörvényt fog megszavazni, amely az iparosságot szakmai, szellemi és erkölcsi fejlődésének arányában kényszeríti törvényes keretek közé. Új törvény, új szokások lesznek, azonban mi, mint iparosok, a régiak maradunk. De ez nem jelenti azt, hogy maradiak, — konzervatívok legyünk. A természetes fejlődési törvények általános folyamánaképpen be kell rendezkednünk úgy, hogy a haladás semmi körülmények között meglepetést ne idézzon elő. Szerintünk, jó tehát, ha az egyik iparos keresi a másikat és egyenesen, nyíltan, őszinte érzésekkel közeledik egymáshoz. A kölcsönös barátság, a közös hivatás komoly mérlegelése kiépíti az öntudatot, a sorsközösség megértését s ez a viszony és hivatásunk gyakorlása szilárdá, erőssé tesz minket. Ez a szilárdság, egységes erő minden nagyobb megerősítés és küzdelem nélkül létrejön akkor, ha egyénileg építjük ki magunkat.

Az ipartestület.

A lupenii tüzesetről

legutóbbi lapszámunkban megemlékeztünk s e hirdásunk kiegészítéseképpen közöljük, hogy a plebánosnak mintegy hétszáz kalangya gabonáját pusztította el a tűz, ezenkívül elégett a csűr mögött kaszajokba rakott nagyobb mennyiségű szalma s a csűrben levő szekerek is. A tüzeset minden kétséget kizáróan gyújtogatás következménye s a bűncselekmény minden részletében, sőt lélektani rugóiban is teljesen hasonlít az ezelőtti egy esztendővel ugyancsak a községben, Nagy Lajos gazda ellen elkövetett hasonló bűncselekményhez. Amint akkor megírtuk, úgy most is rámutatunk arra, hogy a községben egy elvetemült ember garázdálkodik, aki ilyen és ehhez hasonló merénylettekkel akarja terrorizálni a községbeli lakosokat. A községbeliek nagyon jól tudják, hogy ki ez a vakmerő ember s tudták annak idején is, hogy Nagy Lajost ki perzselte fel. A hatóságoknak mindent el kellene követniök, hogy ez az elvetemült ember végre hurokra kerüljön és elvegye méltó büntetését, mert addig a faluban rend és béke nem lesz.

Szent Ferenc-ünnepség a helybeli ferencesek templomában.

Kaptuk a következő sorokat:

Közeledik Assisi szent Ferenc ünnepe. A századok és a ma emberének lelkébe markoló, nagy szociális és megmenteni tudó kiváló Szentünk, mindig bőséges melegséget tudott árasztani a szívekbe. Ma is ezt akarja. Szelleme, jósága, szimpatikus alakja ma is itt van közöttünk és segíteni akar rajtunk. Ezért akarunk ünnepe alkalmából négy napon keresztül behatolni lelkébe, hadd szívjuk tele magunkat az ő szellemével. Ez a nagy Szent mindenkit hív magához, felekezeti különbség nélkül, mert mindenkin akar segíteni, aki ember és aki boldogulni akar. Kérjük tehát e város minden jóakaratu polgárát, szakítson magának néhány percet, adja át szenvedő, kétkedő, vergődő lelkét nagy Szentünknek, s bízzék, hogy a reménytelenségben is lehet remélnie.

Az ájtatosságok és beszédek sorrendje: Szept. 30 án, vasárnap d. u. 6 órákor szt. beszédet mond dr. P.

Albert Kasszián. Utána vecsernye. — Okt. 1-én, hétfőn d. u. 6 órákor szt. beszédet mond P. Hajdu Leánder. Utána októberi ájtatosság. — Okt. 2-án, kedden d. u. 6 órákor szt. beszédet mond P. Beke Kázmér. Utána októberi ájtatosság. — Okt. 3 án, szerdán d. u. 6 órákor szt. beszédet mond P. Deésy Ipoly. Utána októberi ájtatosság. — Okt. 4-én Sz. Ferenc ünnepén d. e. 10 órákor főpapi szentmisét mond Mélt. és Ft. Pál István prelátus ur. Szentbeszédet tart Nagys. és Ft. Orbán János esperes-plebános ur. D. u. 6 órákor Szt. Ferenc halála évfordulóján »Transitus« egyházi szertartás. Szentbeszédet mond P. Takács Gábor házfőnök. Szertartás alatt a dr. Peltzer Vilmos vm. főjegyző vezetése alatt álló zene- és énekkar fog közreműködni, a már ismert művészi tudással.

Az ünnepségek alatt minden este gyóntatás. Mindenkit szeretettel meghív és elvár a zárdafőnökség.

Bizonyosság derül a Fábíán-házaspár gyilkosának kilétére.

Annak idején hirt adtunk az Atia község határában levő malomban június 24 ikén történt kettős gyilkosságról. Arról is beszámoltunk, hogy a csendőrség nyomában a gyilkosság után letartóztatva Fodor Ferencet, aki szomszédja, s egyuttal adósa volt a meggyilkolt, tisztes Fábíán-párnak, Fodor, bár sok jel vallott ellene, feleségével együtt állhatatosan tagadott, s már valószínűnek látszott, hogy a vizsgálat holtpontra jut, s Fodornak határozott bizonyítékok hiányában, sikerül kiszabadulni vizsgálati fogságából. Ez a hiedelem mindaddig tartott, míg Fábíán Ferencnek, a gyilkosság áldozatának öccse: Fábíán József ki nem eszközölte az itteni csendőrsparancsnokságtól, hogy az ügyes nyomozónak ismert Názneanu ghindarii őrsparancsnokot bízzák meg a gyilkosság tettesének kiderítésével. A csendőrmester ügyes csellel élve, egyik szomszéd községből, mintha az itteni ügyészség beszélne, telefonon a corundi csendőrség telefonjához hívatta Fodor Ferencét. Mikor ez a telefontól volt, az őrmester elváltoztatott hangon azt mondta, hogy Fodor beszél, s ő már bevallott mindent, az asszony adja tehát elő a véres ruhákat, s tegyen ő is beismerő vallomást. Erre felesége bevallotta, hogy a gyilkosságot az ő segítségével férje követte el, aki erre már azelőtt hat hónappal készült. Céljuk az volt, hogy Fábíánékat meggyilkolják, aztán kirabolják, majd elégetik s így semmi döntő bizonyíték nem maradván ellenük, a büntetést is elkerülik. Így megszabadulnak adósságuktól is, s később majd az elrabolt pénzzel kimennek Magyarországra. Az asszony vallomása alapján előkerült Fodor eldugott alsó nadrágja, melyben a gyilkosságot elkövette, s elásott fekete nadrágja is. Ezután az asszonyt behozták az ügyészségre, ahol vallomását — férje tudomása nélkül — megismételte. Fodor ugyan konokul tagad továbbra is, ez azonban a döntő jellegű újabb adatokkal szemben már alig késleltet-

heti sokáig az igazság teljes kiderülését.

A Sóvidék lakossága bizonyosnak tekinti, hogy az ügyesen nyomozó Názneanu őrmester kitüntetésben főg részese.

Állami iskola épül.

Az egyik megyénkbeli katolikus községben fegyelmi eljárás indult a felekezeti iskola tanítója ellen s az eljárás előreláthatóan azzal végződött volna, hogy a tanító vagy elveszti állását, vagy áthelyezését kell kérelmeznie. A tanító ebben a szorult helyzetben cselhez folyamodott. Kérvényet íratott alá a községbeli lakosokkal, azt mondva nekik, hogy abban a kérvényben azt kéri a püspöki hatóságtól, hogy ne helyezze el a községből a tanítót. Nemsokára ezután gyűlésre hívták az interimár bizottságot és ott tárgyalásra került az állami iskola felépítése s ekkor sült ki, hogy abban a kérvényben, amit a tanító aláíratott, nem az ő elhelyezéséről volt szó, hanem az a tanfelügyelőséghez intézett kérés volt, amelyben a szülők az állami iskola felállítását kérik. Időközben az is kiderült, hogy a tanító beadta az egyházi hatósághoz nyugdíjazási kérését, sőt közben már ki is nevezték őt ugyanabba a községbe — az állami iskola igazgatójává.

Ha

Porzollal

csávázói, holdanként 10 kg.-mal kevesebb vetőmag kell.

Minden gazda **PORZOLT**

használ, mert kevesebb vetőmag kell és mégis nagyobb a termés, száraz porpác használata könnyű gyors és egyszerű, olcsó.

Gyilkossági kísérlet egy székely gazda ellen.

Lupeni községet egy idő óta egy elvetemült ember tartja rettegésben. Felhasználja a lakosság törvénytisztelő és békés természetét és mindenféle terrorisztikus cselekményekkel félemlíti meg azokat, akik politikai vagy más közügyekben ellenkezni mernek vele. Legutóbb egy idősebb, derék székely gazda, Nagy Márton a napokban kiment az erdőre, a szóban levő elvetemült ember utána lopózott, magával vive lőfegyverét is, ott a békésen dolgozó Nagy Mártonba belekötött, s mikor az ki akart előle térni, lőfegyverével kétszer rálőtt. Nagy Márton csak úgy menekült meg a biztos haláltól, hogy a lövések elől egyszer egy főtörzs mögé, egyszer pedig egy bokor mögé ugrott, az egyik lövés így is a kalapot sodorta le a fejéről. A lupenii tarthatatlan állapotokat ezen eset alkalmából is a hatóságok figyelmébe ajánljuk. Ebben a községben nagy szükség van a rendcsinálásra.

Magyarország gyászba van borulva.

Ez a kezdete annak az irredenta-nótának, amelynek eléneklése miatt bünvádi eljárás indult meg négy székely gazda ellen. László Dénes és Csáka József orășeni-i, Benedek Albert és ifj. Egyed Dániel oclandi lakosok ez év január 3 án Oclandon az özv. Szolga Jánosné korcsmájában idősgáltak és nótáztattak. A korcsmában szintén jelen volt csendőrmester az egyik nótában irredentizmust látott s feljelentette a mulatozó gazdákat.

A nyolcvankettősök Boszniában.

A boldog békeidőkről emlékezve, kedvesen gondolok vissza arra a három esztendőre, melyet katonáknál eltöltöttem; pedig ki tudja, hogy e hosszú idő elvesztése nélkül nem vett volna-e életem egészen más fordulatot? Most erre gondolva: mégsem sajnálom ez idő elvesztését, mert különben soha nem lett volna alkalmam megismerni igen sok szép vidéket, sok különféle nemzetiséget, s végül ami a legfontosabb —: nem ismerhettem volna meg oly közelebről székely fajom fiatalágának gondolkodását. Ezért a három esztendőre most bizonyos büszkeséggel tekintek vissza, aki a nyolcvankettősök között magam is — mint közlegény — egész a káplárságig felvihettem. A régi időkben október elseje volt a bevonulások napja, s éppen ez idő közelgése adja kezembe a tollat, hogy visszaemlékezésképpen megírjam az ezred Triesztből Boszniába való áthelyezésének néhány emlékezetes mozzanatát. Talán akadnak még itt a megyében is olyanok, akiknek lelkében a hajdani bús-vig katonaelet emléke visszhangot ver.

1888 őszén egyik tisztünk vezetésével a trieszti kaszárnya gyakorlóterén tornáztott a 16 ik század. Igénytelenségem volt az előtornász, a legénységnek mindent utánam kellett csinálnia. Csak századom volt ott a nagy téren, s nem feszélyezett az eshetőség, hogy tornában való jártaságom idegen szem bírálata alá fog esni. Egyszerre azonban, meglepeté-

Szeptember 27 ikén, csütörtökön volt ez ügyben a főtárgyalás a helybeli törvényszéken. A vádlottak egyhanguan beismerték, hogy énekeltek az őrmester által kifogásolt dalt, de az szerintük nem irredenta, hanem inkább szerelmes jellegű nóta. El is mondták a dal egész szövegét, amely a következő:

Magyarország gyászba van borulva
Azt az Isten gyászba borította
Borítsa be az egész világot
Ne szeresse senki a babámat.

Mint hogy a szövegben valóban nehéz irredenta-elemet felfedezni s minthogy az ügyész maga is felmentést kért, a törvényszék mind a négy vádlottat jogerősen felmentette.

Convocare.

Cassa de păstrare economică S. A.
din Zetea în ziua de 7 Octombrie 1934
la ora 3 p. m. va ținea în Zetea

Adunare generală

pentru a hotărî în privința disolvării
societății.

Zetea, la 25 Septembrie 1934.

Diracțiunea.

Meghívó.

A zeteai gazdasági takarékbetét
rtg. 1934 évi október hó 7 én d. u. 3
órákor Zeteán

közgyűlést

tart, a társaság feloszlatása kérdésében
való határozathozatal céljából.

Zetea, 1934 szeptember hó 25 én.

Az igazgatóság.

sünkre: feltűnt akkori ezredesünk: Csebulsz, ki — adjutánsa kísérte mellett — körüllovagolta a hatalmas teret, éppen akkor, mikor a nyujtón valami nehezebb mutatóvány következett. Egy pillanatra inamba szállott a bátorság, mert a szigorú parancsnok — a jelentés meghallgatása után — a századdal szemben állott meg. Mai koromban már nem tekinthető dicsekvésnek, ha megmondom, hogy akkor merész tornász voltam. Az ezredestől több gyakorlat bemutatására kaptam parancsot. Élénken figyelte nyujtón, korlátlan stb. való jártasságomat. S nagy volt az örömem, mikor parancsára nevet az adjutáns zsebkönyvébe került, ki az ezredestől visszamaradt, s hadnagyommal közölte, hogy Boszniába való megérkezésünk után a századtól egy fontos helyre fognak elvezényelni.

Két hét múlva Miramaré fölött az ezred nagyobb gyakorlaton volt, s már szürkülődni kezdett, mikor a nagy kaszárnyához közeledett — ezredesével az élén — ezredünk három zászlóaljja. Egyszerre az ezredkürtös generálmarsot fújt, s századonként kaptuk az avizálást, hogy d'excellencia, br. Schönfeld, az ezred tulajdonosa előtt kell elfeliriznunk. Az egész ezred, a nagy menetelésben elfáradva, s az ut fehér krétaszertű porrával belepve — úgy nézett ki, mint egy sereg lisztes egér. De a katonabanda belevágott a vig ezrednótába, hogy:

Recece, nincs a leányak esze,
Recece, elvesztette az este,
Elvesztette, tyuhaj az este,
Recece, míg a babáját leste.

Az inak megfeszültek, s a szöges bakancs szikrákat vetett a sima kő-

Mult évek nyomában.

Az aranynap sugarakkal mosolygó, mindazonáltal komoly és hűs szeptember, a gondokat és kötelességeket jelentő »emberes« hónapok elsője, itthon talált... Mint Ady »fel-feldobott kő«-je csak visszahull az ember az itthoni rögre. Hiába az a dantei mondas, hogy művészember hazája széles e nagyvilág, hiszen mindenütt ugyanaz az égbolt borít ragyogó és csillagos sátrát föléje. Az ég talán mindezt ugyanaz fölöttünk, de a föld nem... Ezért esik jól az esztendő robotos heteiből néhányat a pihenés ünnepnapjaivá téve kicsit hazajönni, meghallani a felső templom Miklós-harangjának bugását, csetleni-botlani az ismert macskaköves utcákon, megállni a több mint százötven éves, időtépázta Kőkeresztnél, amely körül hullámszik a keddi ócskapiac sokadalma, nézni a lomha, fekete bivalyoktól vont borvizes szekeret. Szomjas lélekkel beszívni, égő szemmel mohón »lefotografálni« s elvinni magunkkal mindent. Látni, ami van, keresni, ami volt. Pesti nagy redakciók és állítólagos sikerek után a szerkesztő ur, egykori felfedezőm, szíves invitálására leülni a Székely Közélet szerkesztőségi asztala mellé. Betűket róni a fehér papirosra mint régen és aggódó szemmel lesni, mit szól hozzá a szigorú szerkesztő ur. (Elárulhatom, egyetlen pesti kritikustól sem tartok úgy, mint ma is őtől.) Talán 14 éve most, hogy egy esős szeptemberi vasárnapon a Székely Közélet hasábjain napvilágot látott egy vékonypénné gimnázista fiatalember első verse s ilyenkor derül ki, hogy a 14 év is néha semmi s e sorok írója, akit a messzi világvárosban más tisztességesebb cím híjján »szerkesztő uraznak«, most is olyan szerető respektussal néz mesterére, mint akkor...

Jól esik itthon lenni, beszélgetni a temető köveivel, a Pápkert fáival, elmerengeni a Budvár morcos kupján, a Szarkakő kopasz szikláján és — utoljára, de nem utolsó sorban — »vigyázz«-ba vágni magamat a főgimnázium előtt, amelynek gyönyörű épülete fiatalabb, mint a hajdani növénydek, de a kegyességnek és tudományának ápolására szentelt intézménynek a negyedik évszázad derekát érte el fennállásában. A falusi kisdíjakok fehér posztó harisnyát hordanak, mint a mi időkben, csak kék diáksapkájuk, az új... Nekünk nem volt sapkánk, de gondunk is kevesebb volt. Egy és más megváltozott, csak a baglyok trónolnak odafenn kékfelől a tudomány hajlékát jelképezve. S a muzsákét! A vasárnapi mise utáni önképzőköri ülések... Az önképzőköri csaták és diadalok. Vajjon, hová lett az öreg jegyzőkönyv, amely »dicsőretelegő« verseim címeit örököltette meg?... Az alkonyati homályban villanyfény dereng ki a szeminárium ablakain. Szilencium. Tanulnak 5-től 7-ig a fiúk. S ahogy a serpentinut kavicsain megcsikordul léptem, reámtéved onnan egy-egy kíváncsi tekintet: Ki lehet ez az idegen?

Mihály László

Miniszteri sajnálkozás a megakadályozott unitárius zsinat miatt. Az unitáriusok szétzavart I. Gh. Duca-i zsinata ügyében érdekes miniszteri nyilatkozat hangzott el. Az unitárius egyház vezetősége a zsinat jogtalan hatósági betiltásáról és szétosztatásáról a királyhoz és a kormány több tagjához is panaszos feliratot intézett. Lapedatu kultuszminiszter — akinek Abrudbányai dr. képviselőnk személyesen adta át a panaszt — szóban is és írásban is kijelentette, hogy az eset megtörténtét sajnálja, s igyekezni fog, hogy az egyház megfelelő vizsgálat után, elégtételt kapjon. A vizsgálat eredményét érdeklődéssel várjuk, bár természetesen, a megtörtént sajnálatos események izgalmait, s kárba vesztett óriási költségeit eltörölni már lehetetlen.

Használj és tanácsold a Porzolt

x Eladó a vasútállomással szemben az Andrei Mureșan-utcában egy tehermentes belsőség a rajta levő gazdasági épületekkel. Vásár esetén azonnal átvehető. Értekezni lehet: Bul. Reg. Ferdinand 46. Kerestély Dénesnél.

2-2

kockás uttesten. Ezt a nótát csak az a század nem énekelte, amelyik a Feldmarschall előtt vonult el. Másnap nagy bankett volt a tisztikaszinóban, a legénység boros vacsorát (gulyást) kapott s ezredparancsnok kaptak a dícséretet kitűnő kondíciójáért. Parancsnok volt az is, hogy pár nap múlva bevagoniroznak s indulunk Boszniába.

Egy hét sem telt el s az ezred a vasúti pályaudvar előtt, a hatalmas téren, háromszögben állott föl, s megkezdődött a bevagonirozás. A tér tele báméskodó olaszokkal, Eviva, Eviva! — hangzott, s a hatalmas paloták ablakiból, erkélyeiről ezer meg ezer zsebkendő lobogott. Lehet, hogy öröm a távozásunk fölött, lehet, hogy szeretet kísért utainkon. Még akkor is inkább azt gondoltam, hogy az előbbi lehet az igaz! (Az egykori osztrák-magyar hadseregnek van szö.)

Egy ezrednek a megmozdulása sok előmunkálattal kívánt. Vonatunk a Kulpa mellett Sziszeknél állott meg, s ahogy kivagoniroztak, már tudtuk, hogy most egy rendkívül szép víziutat teszünk a Száván le egész a szlavonai Bródig. A Kulpán láttunk egy vontató gőzöst. Ennek két oldalán két hatalmas uszályhajó, a harmadik uszályhajó hosszú erős láncon a gőzhajó hátulsó részéhez volt erősítve. Szép kora őszi reggelen behajóztak, s elindultunk a Kulpa torkolatától (akkora lehet a folyó, mint a Maros Aradnál) ki a Szávára. A gőzhajó orrán egy tengerész állott fenékmérővel, ki a mélységet a kormányosnak gyakran jelezte hangos kiáltással. Ennek szükségére többször is mutatkozott: különösen a Kulpán érezhettük, hogy mindegyre feneket ér a hajó, s valószínűleg csuszunk a földön. Sziszektől

Bródig a Száva lankás, néhol dombos oldalak közt folyik s a vidék szépsége lenyűgöző. A mezei munkát végző szlovák nép sok helyen megbámulta a különös szállítmányt, lélekszakadva szaladt kétoldalt a partra: a banda nótája is csábitotta. Két oldalt uszott a három zászlóaljjal a két uszályhajó, a hátsó az ezred vagonát hozta. Minden volt a gőzösön: bor, sör, hideg ételek, dohány s ott rotyogott nagy kandérokban a szegedi finom gulyás is. Az altisztek átmehettek a gőzösrre, s bizony jómagam néhányadmagammal egész Bródig azon tettem meg az utat. Ez az ut volt az, amelyre — ha hosszú életemre visszagondolok — mint a legkellemesebb utamra emlékszem ma is. Ezt a szép utat akkor az 1886—87 évjárat bakái tették meg, mert a 88-as évjárat Szerajevóban kapta a kiképzést, hol már az ezred várta a székely ujoncokat.

Boszna-Bródban szállottunk az akkor még keskenyvágyú vonatra és sok magyar fiúnak szorult el a szíve, mikor a Száva-hidon át marsiroztunk és eszünkbe jutott, hogy pár évvel azelőtt történt a legközelebbi nagy idegen folyón: a Dráván az a katasztrófa, melynél sok magyar huszár a vízbe fulladt.

(Vége következik.)

S-y.

Uj könyvek,

a magyar és a világirodalom legérdekesebb alkotásai, érkeztek és kaphatók, rendkívül olcsón a Könyvnyomda R.-T. boltjában.

Droguéria-, illatszer- és fotó-cikkei

jó, megbízható minőségben szolid árak mellett

a LÁNTZKY-DROGUÉRIÁBAN

szerezheti be Boulevard Regele Ferdinand 31. szám alatt.

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy folyó évi **szeptember hó 10-től** kezdve saját készítésű cukorka-, csokoládé- és csemege áruimat mélyen leszállított árakon bocsátom b. rendelkezésére.

Állandóan friss árak!

1 kg. Pralineé . . . . . 70 lej.
1 „ Cogn. meggy . . . . . 100 „
1 „ Cogn. szőlő . . . . . 100 „
1 „ Crém-Dessert . . . . . 100 „
1 „ Admiral . . . . . 120 „
1 „ Narancs-konfect . . . . . 130 „

Legujabb árak!

1 kg. Figaros . . . . . 150 lej.
1 „ Három-mogyoró . . . . . 150 „
1 drb „Szilágyi“ Dessert . . . . . 5 „
1 „ cukrász sütemény ut-
cára kiszolgálva . . . . . 4 „

Minden fogyasztó, minden egyes fogyasztáskor a minden héten vasárnap d. u. 4 órakor megtartandó **ingyenes sorsolásra** érvényes **ingyen** jegyet kap. Kisorsolásra kerül 2 drb. torta és $\frac{1}{2}$ kg. Csokoládé-Dessert.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri,

teljes tisztelettel:

SZILÁGYI IGNÁC cukrász.

SPORT.

Hargita—Astra Braşov 2:2 (0:0.)

Vasárnap játszotta a Hargita a braşovi Astra csapatával második Román-kupa mérkőzését, amely 30 perces meghosszabbítás után is eldöntetlenül végződött. Így a mérkőzést meg kell a két csapatnak ismételnie. Curea mediaşi bíró a mérkőzést, amely izgalmasban bővelkedett, erős kézzel és a tőle megszokott szaktudással vezette.

Itt végül megjegyzést kell tennünk a mérkőzésnek ama jeleneteire, amelyekben egyes román nézők részéről a magyarság elleni gyűlölködés jutott kifejezésre. Hasonló jelenetek itt már ismételt fordultak elő, mikor a Hargitával román, vagy nagyjából románokból álló csapat mérkőzött össze, — még pedig nyilvánvalóan néhány olyan egyén példátmutató viselkedése, felbuztatása folytán, akik maguk is itt, e legnagyobb részben magyar lakosságú városban élnek, s rá vannak utalva a magyarsággal való állandó érintkezésre. Vajjon az a békés együttélés, a magyarságnak a viszonyokhoz való alkalmazkodása, amire a kormányok is minduntalan hivatkoznak, erősödhetik-e az ilyen bántó dühkitörések hatása alatt? Nem árt, ha az izgalmat kavargató urak ezen egyszer komolyan is elgondolkoznak.

HIREK.

Szeptember 28.

Ferdinand királyt ábrázoló mell-szobrot fognak városunkban a vármegyeház előtti parkban felállítani. A munkálatok már folynak, a talpazat készül. A leleplezésre, hír szerint, tervben van, Károly király meghívása is.

Az őszi érettségi vizsgákat néhány napja tartották meg, s Clujon a kihirdetett eredmény szerint a jelentkező diákok 65 százaléka már az írásbelin elbukott. A 103 jelentkező közül ugyanis csak 37 ment át s ezek közül is 15 a turdai állami liceum növendéke volt, úgy, hogy a 7 magyar középiskola növendékei közül mindössze 22 tanulónak sikerült az írásbeli érettségi vizsga. A feladott vizsgatételek olyan nehezek voltak, hogy még egyetemi doktori értekezéssel is nagy feladat lett volna azok megoldása. Ugyancsak ilyen lesújtó eredménye volt a vizsgáknak más városokban is.

Még mindig jönnek. A napokban több hadifogoly érkezett haza Carei-Mari vidékére Oroszországból. Fájdalmasan szomorú dolog, hogy a világháborúnak még ma is vannak ilyen áldozatai, akik 15—20 év múlva sem tudtak vissza jutni otthonukba. Sajnos, megyénkben is sok székely fiu van még oda Oroszország távoli vidékein s érthetetlen, hogy a legnagyobb utánjárás ellenére is miért neheztik meg ezeknek hazajövetelét.

Halálozás. *Özv. Szenterszébeti Szakáts Károlyné* martonosi Gálffy Mária 83 éves korában, f. hó 23-án, városunkban elhunyt. A régi időkben való házias, szelidlelkű uriaszony volt, aki évek óta visszavonultan élt. Tekintélyes rokonság gyászolja, nagy részvételt temették.

Szüreti bál. A szombatfalvi ifjúsági egyesület október 14-én nagy szabású szüreti bált rendez, mint minden évben szokásos, nagyon érdekes műsorral és olcsó belépti díjjal.

Vetőmagot csávázz Porzollal

A rendőrfőkapitány felfüggesztése. I. Nemes, városunk rendőrfőkapitánya ellen, a prefect jelentése alapján, fegyelmi vizsgálatot rendeltek el és Antoneanu inspector városunkba jöve, a vizsgálatot meg is ejtette. Ennek eredményeképpen a rendőrfőkapitányt állásából felfüggesztették. Hivatalosan az az oka a Nemes elleni eljárásnak, hogy hiányzott nála a hivatalának viteléhez szükséges tapintat. Azt is beszéltek, hogy a rendőrfőkapitány elleni eljárást román részről azért sürgették volna, mert a nevezett igen nagy barátságot és jóindulatot tanúsított a magyarokkal szemben. Alig hisszük, hogy ilyen címen indokolt lenne a fegyelmi eljárás.

Rétit elővezetik. A nyughatatlan és mindig a maga igazáért perlekedő Réti Imre valamelyik újságközlemény miatt feljelentést tett Hinléder Ákos dr. ellen s ez ügyben szeptember 27-ikén lett volna a főtárgyalás a helybeli törvényszéknél. A főtárgyalást azonban Réti indokolatlan meg nem jelenése miatt megtartani nem lehetett s a bíróság azt 1935 február 21-ikére napolta el és elrendelte arra a napra Rétiinek karhatalommal való előállítását.

Adóbonok kiadása. Az 1932—33 költségvetési évre vonatkozó adóbonokat úgy a polgári, — mint a katonai — nemkülönben az I. O. V. nyugdíjasoknak is a következő névkezdő betű szerinti sorrendben adja ki a pénzügyigazgatóság épületében az adóhivatal: szeptember 28: A, B, C, D, szeptember 29: E, F, G, H, I, J, október 1: K, L, M, N, O, P, október 2: R, S, T, U, V, Z.

Katholikus lányok részére lelkigyakorlatot tart főt. Sándor Imre plebános ur a plebániatemplomban. Szept. 30-án este 7 órakor kezdődik és okt. 3-án a liziói kis Teréz ünnepén befejeződik. Minden katolikus leányt és asszonyt szeretettel meghív: a leánykongregáció.

Biális Irma meghalt. Csikszentmihályi Biális Irma f. hó 26-ikán, 78 éves korában városunkban elhunyt. Városunknak egy a régi világból itt maradt jellegzetes alakja volt, akit szinte általánosan ismertek. Az utolsó időben testi és szellemi erőiben egyaránt meggyöngyülten éledegelt, s régóta nem volt látható utcáinkon sem.

Baptisták visszatérése a kath. egyházba. Tárnovița községben pár évvel ezelőtt néhány katolikus hívő elhagyva ősi szent hitét a baptista felekezetbe lépett. Most ezek közül kettő szeptember 24-én a kath. egyház kebelébe visszatért. A visszavétel ünnepélyes és megható volt. A szertartást, melynek végén Te Deum volt, Bartos Mihály zeteai esperes plebános végezte. Könny csillogott a szemekben, midőn a plebános a tékozló fiúról példálózott. Ezen a napon van a Boldogságos szűz Mária fogoly-kiváltása napja, s a katolikus hívek az Isten újját látják abban, hogy éppen ezen a napon történt ez a szép szertartás. (Tudósító.)

Bajnoki mérkőzés. F. hó 30-án vasárnap d. u. 4 órai kezdettel a helybeli MTE-nek bajnoki mérkőzése lesz a sghişoarai Unirea csapatával. Mérkőzés után az MTE nagy szüreti bálja.

A juh gazdaság veszedelme. Satulmic községben az 1933. évben összesen mintegy 1000 darab juh pusztult el különféle betegségekben. A folyó évben más községekből voltak kénytelenek juhokat betelepíteni a gazdák, hogy az állományt valamennyire fenn tudják tartani. A juh-állománynak ilyen tömeges pusztulása gondolkodásra kell, hogy ejtse az illetékes hatóságokat is.

Az ó-királysági kis- és középbankok szövetségéhez tartozó pénztételek 30—50 százalékos egyezséget ajánlanak hitelezőiknek. Az ó-királysági kis- és középbankok szövetsége az elmúlt héten tartott ülést a tagintézetek konverziós egyezségei ügyében. Az ülés megállapította, hogy a tagintézetek a konverziós veszteségek leírása után betéteseiknek és hitelezőiknek maximum 30—50%-os egyezséget ajánlíhatnak fel, amelyet 15 év alatt kamatmentesen, az inkasszó arányában fizethetnek meg. Az értekezlet felhívással fordult a tagintézetek hitelezőihöz és betéteseihöz, továbbá a Banca Naţionalăhoz, hogy a bankok által egyenként megteendő egyezségi ajánlatokat fogadják el. (Consum, 1934 évi 31 sz.)

A Porzoi

megvédi vetésedet az üszögtől.

Köszönetnyilvánítás. Köszönetet mondunk mindazoknak, akik feledhetetlen, jó Marinénének elhalálása alkalmával részvétüket nyilvánították és temetésén résztvettek. Külön köszönetet mondunk a ref. tanítónőképző igazgatóságának és az unitárius nőegyletnek. A gyászoló család.

x **Kiadó lakás** Str. Prinţul Nicolae 3 sz. alatt. Száraz, napos, egészséges.

x **Kiadó üzlethelyiség.** A régi kolégium épületében a volt gabonarakár kiadó. Értekezni lehet a »Mercantilia« list- és terményüzletben.

Keresünk megvételre 5—10 holdas jó fekvésű, jó minőségű **birtokeket.** Az ajánlatokat kérjük e lap nyomdájának üzletébe beadni.

Cserépkályhák raktáron kaphatók a legjobb samothe anyagból, gyári áron

Kóbori Ernő

kályhásnál Str. Bălcescu Nr. 4. (Szombatfalvi új ut)

Mindennemü kályhajavításokat elvállalok.

AZ ÚJ ISKOLAI ÉV

kezdetén felhívjuk a figyelmét arra, hogy tankönyvek, mindenféle iskolai szerek, füzetek a legolcsóbb áron kaphatók a

KÖNYVNYOMDAR. t.

boltjában.

Kaphatók **Gázdac-Szentpéteriné**-féle olvasókönyvek, valamint a **Kandray-Titz-féle** számtani és mértani könyvek az elemi iskolák összes osztályai részére.

Bibliák, református valláskönyvek és imakönyvek.

Tanítók részére viszonteladás céljából kedvezményes árak.

Olcsón és jól vásárolhat

**Kérem kirakataimat
megtekinteni.**

IRSCH RUDOLF

DIVATÜZLETÉBEN.

Nagy raktár posztókban, flanelokban, vásznakban és mindenféle ruházati
cikkekben, szvetterekben és harisnyákban, nagy választék.

Olcsó árak!

Tekintse meg vételkötelezettség nélkül

KESZLER

**kalapos üzletében a legkényesebb igényeket is
kielégítő nyulászor, puha, kemény kalapok, vala-
mint mindennemű vidéki, férfi- és gyermek-kala-
pok és sapkák nagy raktárát! Szolid árak és pon-
tos kiszolgálás. Ezenkívül elvállal mindennemű
kalaptisztítást, javítást és festést is!**

A sertés piacot városunkban to-
vábbi intézkedésig beültették. A befil-
tás oka, hogy a lappangó sertésvesz
ismét erősebben lépett fel.

Az MTE szüreti mulatsága. A
helybeli MTE sportegyesület f. hó
30-án, vasárnap nagy szüreti bált ren-
dez este 8 órai kezdettel a csizmadia
társulat vendéglőjében. A szép csősz-
fiúk és lányok együttes éneke és
tánca után kezdődik a szüret, mikor
mindenki annyit lothat, amennyit akar.
Lesz tombolajáték, nagy amerikai ár-
ve rések, próbaházasság, világposta és
szívtánc, olcs must és szőlő. Belépti
díj hölgyeknek 10+2 lej, uraknak
15+2 lej. Felülfizetéseket az egyesü-
let felszerelésének a pótlására köszö-
nettel fogad a vezetőség.

Köszönet. A helybeli Kolping-
Legényegylet ezuton mond hálás kö-
szönetet mindazoknak, akik a Kolping-
nap alkalmával szives vendégszerete-
tükben részesítették az idegenből jött
Kolping-fiukat.

A Porzoi

olcsó, mert 1 kg. csak 78 lej.

x **Kiadó lakás.** 2 szoba, konyha,
kamra, fürdőszoba, előszoba, pince,
nagy kerthelyiség kiadó. Azonnal el-
fogadható! Ertekezni lehet e lap ki-
adóhivatalában.

x **Mérlegképes könyvelő** szép írás-
sal vállal kereskedőknek könyvveze-
tést, magyar, román, német levelezést,
órákonyvelést. Cim a kiadóban.

**Ha a konyháján jó
gyári főzött ecetet**

akar használni, úgy keresse föl
az **Ambrusné ecet-
raktárát**, ahol mindig friss, jó
ecetet lehet kapni.

Raktár: Str. Horia 18 szám.

A villanytelep mellett.

A kikényszerített beis merés. F. évi
febr. 25 ről 26-ikára virradó éjjel ismer-
etlen tettesek betörték a Racoşul de
Sus-i iskolába s ott az iskolahelyiség-
ben és az irodában is pénz után-ku-
tattak, amit az asztalfiókok felfeszíté-
séből lehetett következtetni. A csendőr-
ség az esettel összefüggő komolyabb
gyanuokok nélkül Gyerő János 18
éves és Szabó László 19 éves ottani
legényeket kezdte az eset miatt val-
latni, s ezek be is ismerték a cselek-
ményt a csendőrök előtt. A beismerő
vallomás alapján megindult ellenük a
bűnvádi eljárás, a szeptember 27-iki
főtárgyaláson azonban mindkét legény
a leghatározottabban elhárította magá-
ról a vádat s kijelentették, hogy a
csendőrség előtt csak azért tettek be-
ismerő vallomást, mert súlyos bántal-
mazásban részesültek s ennek akarták
végét vetni. Tanubizonyítást ajánlottak
fel arra, hogy a kérdéses éjjelen a
községben tartott táncmulatságon vol-
tak véges-végig és megszakítás nélkül
s így az iskolába való betörést el sem
követhették. A törvényszék a további
bizonyítás mellőzésével mindkét vád-
lottat felmentette a vád alól. Az ítélet
jogerős.

Vesztett kutyák garázdálkodtak is-
mét városunkban és a vármegye egy-
két községében. Egy kislányon, akit
kutyaharapás következtében a Pasteur-
intézetbe is felszállítottak, a kezelés
után itthon mégis kitört a betegség, s
szegény nagy szenvedések között meg
is halt. A vármegyei főállatorvosi hi-
vatal most arra figyelmezteti a közön-
séget, hogy a kutyákat otthon meg-
kötvé kell tartani, mert a szabadon ta-
lált kutyát kiirtják és a tulajdonost
szigorúan megbüntetik.

**Porzolozni
kifizeti magát.**

Kováts Péter: Gyónás c. verses
könyve kapható 25 lejért nyomdánk
üzletében.

Ha elegáns és szép cipőt
akar vásárolni, úgy keresse fel

Dobrai Károly

cipő üzletét, ahol a legkényesebb
igényeket is kielégítő dús válasz-
ték áll rendelkezésre. Ugyanott
mérték utáni megrendelések vétel-
kötelezettség nélküli készülnek.

Közgazdaság.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénz-
tár R.-T. a következő felhívást teszi
közzé: Intézetünk a mezőgazdasági és
városi adósságrendezési törvény I. és
II. fejezeteinek rendelkezéseit elfogadta,
melynekfoglva hitelezőivel a törvény
52. szakaszában előírt módon egyez-
séget köt. A konverziós engedmények
következtében előállott veszteségekre
való tekintettel, az intézet hitelezőinek
hét év alatt 30% ot készpénzben fizet
meg és 20% értékben intézeti rész-
vényt ad, mely ajánlat az intézet tel-
jesítőképeségének határa. Az intézet
igazgatósága felkéri t. hitelezőit, hogy
a saját érdekükben álló egyezség alá-
írása végett október 6 ig az intézetet
felkeresni sziveskedjenek.

Kialakulóban az alma ára. Őszi
időben mindig fontos kérdés a gyü-
mölcskereskedők számára, hogy mi-
képpen alakul ki a gyümölcs kiviteli
lehetősége. Ez hordozza ugyanis a
téli alma árát. Erdély téli gyümölcsét
minden országban szivesen vásárol-
ják, kitűnő zamatja és tartóssága
folytán. Most őszire kedvező kllátáso-
kat ígér a gyümölcskivitel, s így már
jelenleg is 40 lejt ajánlanak közép-
árban a kézzel szedett, pecsétesedés-
től és más hibától mentes, jól fejlett
téli almáért. A kivitelben az első he-
lyet a Jonathán foglalja el, ezért egy-
magában még többet is adnak, azután
az Arany Pármen és a piros szine-
zetű almák sorban, majd a Batul és
a többi fajták. Legkevesebb értékű az
őszi almák közé sorozható Pónyik.
Ennek gyümölcsfáit jórésben át kel-
lene oltani Jonathán-almával. Helyesen
jár el, aki, hacsak teheti, a téli almá-
ját nem viszi azonnal szedés után
piacra, hanem 8-10 napig tiszta leve-
gőjű, esőtől, napsütéstől mentes, szá-
raz helyen, pl. csürben, színben, priz-
mákba, kupacokba rakja és itt tartja,
füllesztű, az érlelődés megkezdődése
végett és csak azután kiválogatva
rakja el jól kitakarított és minden más
anyag iderakásától mentes pincébe,
vagy erre a célra berendezett szo-
bába. Így bevárja, amíg a tömeges
kereslet ideje elérkezik és egy falu
egyszerre, tömegesen adja el a gyü-
mölcsstermését. A most alakult »Sicu-
lia« Gyümölcsstermelési Szövetkezet
Odorheiu összeköttetéseket keres a
vármegyei gyümölcsstermelésnek egy-
öntetű és jó értékesítése érdekében.

A magyarfajta szarvasmarha te-
nyésztés pusztulása Erdélyben. A ma-
gyarfajta fehérszörű szarvasmarha
Erdélynek speciális export-cikke volt
régén. Egészen Németországig innen
vitték a legszebb és legjobb igás ök-
röket. Ujabbán Erdélyszerte a sziment-
hali szarvasmarha tenyésztését tették
kötelezővé és szimenthali apaállatokat
kényszerítették a 100%-ban magyar
marhát tenyésztő községekbe is. Ennek
következménye már is igen súlyosan
érezhető. Egész Erdélyben alig lehet
magyarfajta bikát találni. Az Erdélyi
Gazdasági Egylet tanulmány tárgyává
tette a kérdést, hogy illetékes helyen
a helyzetre reámutasson. Ha sürgősen
nem változtat a földművelésügyi kor-
mány az állattenyésztési politikáján,
ugy ez évtizeden belül alig lehet fehér
ökröket kapni Erdélyben, mert apaál-
latok már nincsenek kellő mennyiség-
ben és minőségben. Egy véletlen kö-
rülmény az, hogy Boghis községben
Satu-Maremegyében a község kigaz-
dái 52 drb. magyar fajta bika felett
rendelkeznek, amelyek most egy csor-
dában járnak és tavasszal lesznek két
évesek. Az EGE szolgálatot vél telje-
síteni, amikor ezt közhiúrré teszi, azzal
a megjegyzéssel, hogy az érdeklődők
forduljanak megkeresésükkel Mogyorós
Sándor ref. lelkész urhoz Boghis, u. p.
Doba, Satu-Maremegye, ahonnan rész-
letes felvilágosítást szerezhetnek.

Régi számok a

Szinházi Életről

5 lejért és a

Tolnai Világlapjából

4 lejért kaphatók a

**Könyvnyomda R.-T.
üzletében.**

x **Ha nincs gyümölcs a fán**, mind-
járt lehet takarítani és már ültetni is
lehet. Az őszi takarítással megszaba-
dul a fa minden betegségtől. Azok a
fák, melyeket én takarítok és koroná-
zok: minden évben teremnek és meg-
ujulnak. Szép munkát végzek és a
munkaadót mindenre megtanítom. Akik
dolgoztatni akarnak, kérem, irjanak
nekem, nyílt levelező lapon. Tisztelet-
tel: Bögözi Demeter Domokos jogvég-
zett gyümölcskertész. Mugeni jud. Odor-
heiu. 2-2

**Üzleti átköltözés megköny-
nyítése céljából rendkívül**

leszállított árak mellett árusítom el
a raktáron levő porcelán- és üvegárukat.

A nagyérdemű vásárló közönség figyel-
mébe ajánlom ezt a ritka vásárlási alkalmat.

C SERGŐFFY LÁSZLÓ

üveg- és porcelán-, tükör-, képkeret-kereskedő.